

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Sărbătorirea Dlui Director General Ioan Vătășianu. — Pildă pentru tineretul economic. — Note: La răspântie. — Prospect de emisiune.

Sărbătorirea Dlui Dir. General Ioan Vătășianu.

În cadrul restrâns al marelui familii a băncii „Albina”: a fost sărbătorit la 30 Octombrie a. c. Dir. Gen. dl I. Vătășianu, cu prilejul împlinirii a 50 ani de rodnică activitate bancară și a frumoasei vârste de 70 ani.

Inceputul impresionantului sărbătoriri s'a făcut prin o ședință plenară a Consiliului de administrație și a Consiliului de Censori, căreia dl Dr. Ilie Beu, președintele Consiliului de Administrație, i-a prezentat următorul raport prezidial și propunerile ce urmează:

Onorat Consiliu de administrație!

În luna Octombrie a anului curent se împlinesc 50 ani dela data, când dl Ioan Vătășianu, directorul general al institutului, a intrat în serviciul „Albinei”.

Este un caz unic la noi Români, ca un funcționar de carieră să fi servit un timp atât de îndelungat o instituție bancară.

Tot în luna curentă și anume în ziua de 13, dl director general Vătășianu a împlinit și frumoasa vârstă de 70 ani.

Este cu totul firesc deci, ca din aceste ocazii institutul nostru să îl săr-

bătorească după cuviință, în cadre modeste și cât mai puțin sgomotoase, potrivit împrejurărilor.

Onorat Consiliu de administrație.

Actualul director general al institutului nostru s'a născut la 13 Octombrie 1867 în comuna Zoltan (în prezent Mihai Vițeazul), jud. Târnava-Mare, dintr'o venerabilă familie românească de preot.

Școala primară și-a făcut-o în comuna sa natală, după care a urmat cursurile școlii secundare la Brașov, terminând Școala Superioară de Comerț de acolo, ca cel mai bun elev al clasei sale.

În ultimul an petrecut la Școala superioară de comerț din Brașov a fost distins, în virtutea sporului dovedit la studii și a bunei conduite cu titlul și calitatea de „subprefect” al studenților din Brașov, „prefect” fiind numit totdeauna cel mai bun elev din cl. VIII. al liceului, iar „subprefect” fiind ales cel mai bun

elev de pe ultimul an al școalei comerciale superioare.

Dela început deci tânărul Ioan Vătășianu, pornit între împrejurări mult mai vitrege decât sunt cele de azi, dintr'un sat cenușiu spre lumina unui oraș pretențios, a dovedit multă sânguință, atâta sânguință câtă era necesară pentru a fi mereu în fruntea colegilor săi, și la studii și în purtare.

Pentru a-și complecta cunoștințele de limbă germană și de specialitate, tânărul absolvent laureat al Școalei superioare de comerț din Brașov se înscrie la cursul de un an al Academiei comerciale din Viena, pe care îl absolvă cu bun succes.

Întors dela Viena, cu studiile acum terminate, proaspătul absolvent intră la 1 Octombrie 1887 în serviciul „Albinei“.

Directorul Ioan Vătășianu a început ca practicant. În scurtă vreme însă i-au fost recunoscute calitățile sale alese de funcționar de bancă, în special puterea sa de muncă, priceperea în materie de contabilitate, cinstea sa desăvârșită, punctualitatea și devotamentul său neștirbit.

În felul acesta, după ce își termină și stagiul militar, este numit în anul 1890 funcționar definitiv al institutului și încadrat direct în cl. V-a de salarizare, pentru ca, după nu mai mult de doi ani de serviciu în continuare, să fie avansat în clasa IV-a de salarizare.

Diferitele scări ierarhice au fost urcate treptat; în anul 1909 este numit contabil-revizor; în 1910 i se încredințează atribuțiunea de inspector general peste toate filialele și agențiile de pe atunci ale „Albinei“, Institutul nostru avea în anul 1910 în total 6 filiale și 4 agenții. Funcția de inspector general al institutului a îndeplinit-o sărbătoritul de astăzi până în 6 Mai 1914, când la cererea sa proprie a fost desărcinat. Postul de inspector general nu a mai fost completat.

Dintre toți anii războiului cel mai greu a apăsât asupra umerilor conducătorilor și funcționarilor „Albinei“, anul 1816, când în urma intervenției României în 15/28 August autoritățile maghiare au obligat și institutul nostru să se mule, împreună cu toate valorile sale, la Budapesta pentru un timp de câteva luni.

Sarcina grea a conducerii agendelor la Budapesta, ca și însăși operațiunea de transportare a valorilor și de instalare a institutului la Budapesta, a fost încredințată funcționarului-contabil Ioan Vătășianu.

Multe și felurite vor fi desigur amintirile, pe cari le-ar putea povesti astăzi dl Ioan Vătășianu despre toate cele trăite în acele vremuri turburi, de mare apăsare sufletească.

În anul 1917 institutul își reia — sub controlul direct al guvernului maghiar — activitatea la Sibiu. În luna Mai 1917 dl Ioan Vătășianu este numit șef-contabil al „Albinei“.

— După ani de apăsare, după vremuri de greu zbucium sufletească, anul 1918 este o sfântă izbăvire pentru toți. Dar pe când pentru mulți ultimele luni ale anului 1918 a fost aproape un lanț de sărbători, pentru institutul „Albina“ și pentru pușinii muncitori, cari i-au rămas, a însemnat un timp greu de încordare.

Cei pușini rămași în slujba institutului au trebuit să munciască din greu pentru a putea satisface după cuviință îndatoririlor multiple, pe cari noua situație le impunea în patria românească.

În primii ani de după războiu din multe părți au pornit ispite ademenitoare de înalte și bine retribuite situații sociale și materiale.

Orașele mari și întreprinderile de tot felul, cari au apărut ca ciupercile pe piața românească, pe mulți i-a chemat cu glas de sirenă și mulți și-au părăsit vechia vatră cu gândul la o situație mai înaltă, la o retribuție mai bună.

În lipsa cea mare de intelectuali de care s'a resimțit Statul românesc în primii ani de după războiu, chiar Statul însuși oferea demnități înalte elementelor românești de valoare.

Totuși șef-contabilul de pe atunci al „Albinei“ a rămas credincios institutului, pe care l-a servit totdeauna cu toată râvna și dragostea.

Și astfel îl vedem în anul 1920 urcând o treaptă mai mult, prin numirea sa de director executiv al institutului, pentru ca în anul 1925 (1 Ianuarie) să se ridice la cea mai înaltă demnitate, pe care o poate ajunge un funcționar al institutului „Albina“: aceea de director ge-

neral al acestui mare institut financiar românesc.

Din 1925 și până astăzi sunt 12 ani încheiați. În acești 12 ani institutul s'a ridicat la o stare de înflorire, care a culminat în 1930, pentru ea începând cu anul 1931 acelaș institut să fie supus — fără nici o vină din partea conducerii — la cele mai grele încercări ce se pot imagina.

În tot acest timp directorul general Ioan Dătășianu, a contribuit din toate puterile sale la înflorirea institutului în anii buni, la păstrarea echilibrului material al acestui institut în anii de grea încercare.

Dacă anii de înflorire și bunăstare pentru institut prilejuiau slujbașilor săi multă muncă — prestată în general cu voie bună, — anii, pe cari ni i-a hărăzit problema conversiunii au dăruit cu prisosință nu numai prilej de muncă încordată, ci în acelaș timp și o stare sufletească din cele mai împovărătoare.

Desigur, ne amintim mai bucuros despre evenimentele plăcute, decât despre fapte supărătoare. Este o lege firească parcă de a păstra în amintire părțile luminoase ale vieții. Și totuși momentele acelea de încercări — necunoscute până atunci — din anii 1931, 1932, 1933 și 1934 nu este îngăduit să le uităm. Căci din aceste încercări, peste cari — slavă Domnului, putem să o spunem astăzi limpede pantru toți — **am trecut**, se desprind învățăminte prețioase.

Pomul după roade, omul după fapte se cunoaște.

Și omul — mai ales omul — după faptele sale, după credința și atitudinea sa în vremurile de primejdie, se cunoaște cu adevărat.

Precum aurul, în loc să se topească, în foc se face dimpotrivă și mai viu, tot astfel și omul de adevărată credință în focul ceasurilor grele se dovedește.

Directorul general Ioan Dătășianu, în vremurile de cumpănă pentru institut, a stat, tot timpul, neclintit, cu credință tare la datorie, împlinind agendele sale cu și mai multă grijă, ascultând cu o răbdare aproape supraomenească pe fiecare client, lecuind necazuri, îndreptând greșeli și slujind din răspuțeri instituția asaltată de deponenții, cari și-au pierdut echilibrul încrederii.

Greu examen a prestat în acei ani primul funcționar al institutului „Albina” și acest examen a fost dat în mod cu totul voluntar, suplimentar. Căci nimeni nu mai putea obliga atunci pe directorul general Ioan Dătășianu, după 44 ani de serviciu împliniți, să-și macine anii bătrâneții, înfruntând toate ostenețile, amărăciunile și îndoielile. După o muncă cinstită și devotată de 44 ani în slujba institutului, directorul general Ioan Dătășianu ar fi putut spune, privind furtuna care se apropia în 1931, cu drept cuvânt: „Cât am stat aci, făcându-mi datoria pentru acest institut, n'au fost mereu numai vremuri bune. Am avut parte de destule necazuri. Am muncit, am crezut și am învins. Acum e vremea să-mi ia locul o putere de muncă mai tânără, mai viguroasă”.

Dar n'a făcut aceasta.

Și-a dat seama, că lumea, care este mult mai puțin înțelegătoare decât ne-o închipuim, ar fi comentat într'un mod cu totul nefavorabil pentru institut această plecare a sa. Lumea, cu a ei judecată superficială, ar fi fost în stare să califice această plecare ca o dezertare dela datorie.

Și directorul general Ioan Dătășianu și-a jertfit liniștea bătrânețelor sale, ostentând zile, frământându-se nopți îndelungate pentru binele institutului.

Cine ar putea spune câte griji îi alungau în acele vremuri somnul, câte dureri îi sfredeleau sufletul, măcinând din firul binecuvântat al vieții sale?

Dar dacă bucuriile pământești pot să dea o mulțumire sufletească vremelnică, cu atât mai mult o viață trăită între voința de a-ți împlini datoria și între dorința arzătoare de a atinge ținta, poate să îți dea, la rândul ei, o stare de mulțumire sufletească STATORNICĂ, mai ales atunci, când această țintă mare a și fost în mod real atinsă.

Acesta este cazul directorului general al „Albinei”.

Astăzi institutul înaintează cu pași hotărâți și siguri spre poziția, pe care trebuie să și-o ocupe în concertul economiei naționale românești.

„Albina” — factor important în viața economică românească din țară în general, din Ardeal și Banat în special, —

sigură pe puterile sale, privește cu încredere în ochii viitorului.

Zilele grele nu mai stăruie nici măcar cât amintirea unei furtuni îndepărtate.

Zărilor s'au înseninat.

Dl Ioan Vătășianu poate să rostească astăzi, privind cu seninătate cei 50 ani de activitate în ogorul banear, cuvintele mari, cele mai frumoase, pe cari le poate rosti un om din culmea anilor săi: „Mulțumesc, Tîe Doamne, că m-ai învrednicit să închei după cea mai bună dorință a sufletului meu, în mod vrednic, ogorul muncii și al străduințelor mele“.

Iar noi suntem fericiți să îi putem spune astăzi: „Dea Dumnezeu să se îmulsească anii, în cari să poată culege rodul cel mai ales spre care poate să tindă o viață de om: Conștiința datoriei împlinite“.

Primate raportul și propunerile cu unanimitate și cu satisfacție, ședința plenară a fost întreruptă și membrii Consiliului de Administrație și ai Consiliului de Censori, s'au prezentat corporativ în cabinetul sârbătoritului pentru a-i aduce la cunoștință hotărârile luate și a-i prezenta felicitările.

Cu aceasta ocazie, dl Dr. Ilie Beu în numele Consiliului de Administrație și a Consiliului de Censori, i-a adresat următoarele cuvinte:

Domnule Director General,

Venim, consilieri și censori, să Vă aducem felicitările noastre, ce e drept ceva întârziate, dar cu atât mai sincere, de ziua de 13 Oct. a. c., care a fost și este o zi de bucurie pentru D-Voastră și pentru noi.

Împlinirea vârstei de 70 ani este un eveniment important și simpatic în viața unui individ. D-Voastră Vă numărați între pușinii norocoși de a avea bucuria să fi împlinit această vârstă în bună sănătate și în plină activitate.

Dar D-Voastră mai aveți și rara mulțămire de a fi servit la același institut o jumătate de veac, începând ca un modest ucenic și urcând până la cea mai înaltă treaptă, la care poate aspira un funcționar particular.

Intrat în Octombrie 1887 ca practicant, după absolvirea stagiului militar, ați fost numit funcționar definitiv cu data de 1 Ianuarie 1890, trecând pe rând în clase tot mai înalte și primind atribuțiuni tot

mai de încredere. Astfel la 1909 ați fost numit contabil-revizor, la 1910 inspector general, în 1917 șef-contabil, în 1920 director executiv și în același an la data de 1 Iunie substituit de director general, iar la 1 Ianuarie 1925 ați fost numit în mod definitiv director general.

În această jumătate de veac ați făcut frumoase servicii și Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, cum și altor societăți culturale, dar energia D-Voastră ați folosit-o în rândul prim pentru bunul mers al institutului nostru, pe care l-ați servit cu rară credință în timpuri liniștite, ca și în timpuri turburi cum au fost anii de războiu, anii imediat după terminarea acestuia și anii de grea criză, cari sunt 1931 până în 1936.

Ca o notă simpatică ne permitem a releva faptul, că atât în situațiile inferioare cât și în posturile de conducere ați căutat să lucrați în deplină armonie cu Consiliul de administrație și cu corpul funcționarilor, având mereu în vedere numai și numai interesele institutului. În ce mă privește subliniez conlucrarea noastră armonioasă în curs de 20 ani, în care timp am avut și am onoarea a fi prezidentul institutului.

Ne face o deosebită plăcere a Vă aduce la cunoștință, că pentru cinstirea zilei de 13 Oct. a. c. și ca un semn vădit al aprecierii frumoaselor servicii, ce ați adus institutului „Albina“, Consiliul de administrație a decis consemnarea la procesul-verbal a faptului, că ați împlinit vârsta de 70 ani și 50 ani de serviciu, facerea portretului D-Voastră și așezarea lui alături de acelea ale antecesorilor D-Voastră, apoi V'a votat o sumă de Lei 100.000 drept remunerație extraordinară.

În sfârșit ne mai permitem a Vă ura încă mulți ani de viață în deplină sănătate și a Vă ruga ca să faceți abstracție dela anii 70 împliniți și să continuați activitatea D-Voastră, care V'a fost și Vă este un element de viață. Iar de încheiere Vă rugăm să binevoiți a lua parte, împreună cu familia D-Voastră, la masa oferită de institut, la care masă au fost invitați domnii consilieri, censori și directorii Sucursalelor, precum și funcționarii dela Centrala institutului.

Viu emoționat dl. Dir. Gen. I. Vătășianu a răspuns următoarele la caldă manifestare de dragoste și apreciere a Consiliului de Administrație și a Censorilor:

Dați-mi voie, domnilor, ca înainte de toate să mulțănesc Părintelui Ceresc, care — în nemărginita Lui milostivire — mi-a dat sănătate și putere de muncă, ca să pot ajunge acest moment, destul de rar în viața unui muritor, să ajung împlinirea unei perioade de 50 ani dela începerea carierei mele de funcționar în serviciul institutului „Albina” și vârsta de 70 ani.

Mulțănesc apoi domnului președinte al Consiliului de administrație, Dr. Ilie Beu, cu care — aproape dela începutul carierei mele — am întreținut cele mai plăcute legături și care în calitatea sa de președinte și administrator-delegat al consiliului mi-a stat totdeauna în ajutor cu sfatul și cu fapta, pentru prea măgulitoarele aprecieri făcute de Dsa activității, ce am desvoltat în acest timp în cadrele institutului, zic prea măgulitoare pentru că sunt convins, că și un alt coleg cu pregătire corăspunzătoare, conștiențios și cinstit ar fi putut împlini acest serviciu tot așa de bine ca și mine.

Ce privește conclucrarea, de care am fost învrednicit din partea dlui președinte Dr. Ilie Beu, mai ales dela desemnarea pe orizontul patriei noastre a crizei de încredere în bănci, care a început a se manifesta în toamna anului 1931, cu o vehementă necunoscută pentru o întreagă generație, caracterizată prin retragerea masivă a depunerilor din bănci și curând după aceea alimentată această criză prin dispozițiunile Legii de conversiune a datoriilor agricole și urbane, pusă la ordine zilei în 1932 și rămasă definitivă după multe modificări în 1934, care lege prevede o reducere a datoriilor agricole până la 70% și a celor urbane până la 35% din valoarea lor, țin să constat că domnul președinte Dr. Ilie Beu mi-a fost un colaborator și un sfetnic neprețuit, de al cărui sfat și sprijin nu știu cum m'ași fi putut lipsi.

Sunt apoi adânc recunoscător domnilor membri ai Consiliilor de administrație și de censori pentru încrederea și sprijinul, de care m'au învrednicit mai ales în timpul de când ocup postul de primfuncționar al institutului, cum și pentru

cinstea deosebită, ce mi se dă prin această sărbătorire neașteptată.

Cu deosebită satisfacție și mulțămire sufletească iau cunoștință de hotărîrea onorifului Consiliu de administrație și de censori despre punerea la dispoziția mea a unei sume de Lei 100.000 și simt o plăcută datorie să Vă mărturisesc, că prin această deciziune văd împlinită cea mai fierbinte dorință a mea, că adevărat după o muncă de 50 ani să pot lăsa în urmă o cât de modestă amintire de trecerea mea prin această viață, care să servească de îmbărbătare, de îndemn la muncă și la cruțare pentru generațiile viitoare.

Consideram aceasta ca o datorie morală a mea, drept recunoștință pentru ajutoarele, de cari am beneficiat în timpul studiilor mele, atât la Școala superioară de comerț din Brașov, cât și în timpul cursului de un an urmat la Academia de Comerț din Viena.

Asupra menirii acestui fond, care dorește să rămână în administrația institutului „Albina”, în înțelegere cu onoriful Consiliu de administrație vom decide la timp potrivit.

Cu un sentiment de pietate și recunoștință îmi amintesc în acest prilej de figurile celor doi antecesori ai mei la conducerea institutului, sub cari am avut norocul să servesc. Mă gândesc întâiu la regretatul și de toți stimatul Parteniu Cosma, care în împrejurări foarte critice pentru institut, pare că anume a fost predestinat să vie și să ia în mâna lui țare și hotărîtă conducerea institutului, lăsând brazde adânci din activitatea lui în analele institutului; și la harnicul lui urmaș practicianul Iosif Lissai, pe lângă care am muncit peste 20 ani, primind dela el multe sfaturi bune.

Nu aflu cuvinte și nici altă posibilitate de a Vă arăta toate sentimentele mele de mulțămire și de recunoștință pentru dovezile de simpatie și bunăvoință, de cari sunt copleșit, decât să Vă doresc la toți viață îndelungată cu sănătate și mulțămire pentru ca să puteți îndruma și pe viitor acest institut în acelaș spirit național și cinstit, în care a fost condus în tot trecutului lui de 66 ani și să Vă asigur, că acelaș devotament, dragoste și interes pentru binele și progresul institutului, de

care am fost călăuzit în tot trecutul celor 50 de ani, le voi păstra până la sfârșitul zilelor mele.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

S'a continuat apoi ședința plenară, acum în prezența și a Directorului General, ca referent a celorlalte obiecte puse la ordinea de zi.

După terminarea ședinței Consiliului de Administrație și a Censorilor, s'au prezentat în cabinetul Directorului General sărbătorit, Corpul funcționarilor institutului, dela Centrală și dela toate sucursalele, reprezentăți prin directorii lor.

În numele Corpului funcționaresc dl Dr. M. Veliciu, subdirector general, a adresat sărbătoritului următoarele calde cuvinte :

Mult Stimat și iubite Domnule Director General,

Imi revine deosebita și plăcuta cinste de a Vă exprima în numele corpului funcționarilor institutului nostru respectuoase omagii din fericita ocaziune a împlinirii etății de 70 ani și a activității atât de rodnice de o jumătate de veac la institutul nostru.

Sărbătorirea de azi, unică în analele corpului funcționarilor, băncilor noastre și desigur rarisimă și la alte corpuri de funcționari, prezintă îndoit prilej de sărbătorire.

Ne bucurăm, Iubite Domnule Director General, pentru că la această frumoasă etate și după 50 ani de muncă zilnică, asiduă și conștiincioasă, Vă vedem în plină sănătate în mijlocul nostru și în fruntea noastră, care ați condus cu atâta pricepere această instituție în furtuna ce s'a abătut asupra băncilor noastre în anii 1931—34, ducând din nou la limanul prosperității și pe poziții bine consolidate această instituție românească, care este „Albina“. — Dar ne bucurăm, Iubite Domnule Director General, și pentru faptul, că această sărbătorire înseamnă încoronarea unei frumoase cariere, drept pildă vrednică de urmat pentru toți funcționarii, dela cei mai mici și până la cei mai înalți în ierarhia funcționărească.

Cum nu am fi satisfăcuți, că practicantul de acum 50 ani, ucenicul, apoi colaboratorul și în urmă vrednicul urmaș al marilor Dv. înaintași, numai în urma meritelor Dv. personale ați urcat toate treptele ierarhiei, ajungând până în vârful piramidei spre mulțumirea tuturor celor interesați. Cu atât mai mare este bucuria noastră, cu cât azi ne este dat să sărbătorim în persoana Dv. pe părintele nostru de zile bune, dar și de cele grele, care V-ați ridicat din mijlocul nostru, fără a uita însă niciodată de corpul funcționaresc. Ați fost și sunteți îndrumătorul nostru, pentru ce Vă suntem totdeauna mulțumitori.

Ce alt omagiu V-am putea aduce în această zi decât prinosul nostru de recunoștință și promisiunea că în toată activitatea noastră Vă vom avea — dela

mic la mare — drept pildă de urmat, că vom păstra și continua tradiția sănătoasă dela institutul nostru, care este așa de bine întruchipată în persoana Dv: munca conștiincioasă, cinste desăvârșită, modestie plină de demnitate și mai presus de toate acel suflet cald românesc, care totdeauna s'a manifestat în toată activitatea Dv. D-Voastră ați știut totdeauna să armonizați atât de norocos interesele naționale cu cele ale institutului.

În amintirea zilei de azi, Vă rugăm Domnule Director General, să primiți acest album cu fotografiile actualilor și foștilor Dv. colaboratori și subalterni.

Iubite Domnule Director General exprimându-Vă călduroase felicitări, Vă dorim încă mulți ani fericiți, în plină sănătate, continuându-Vă activitatea rodnică în fruntea noastră, spre bucuria mult stimatei D-Voastre familii și spre binele nostru al familiei Dv. mai mari: Institutului „Albina“.

La mulți ani!

Totodată, s'a înmănat sărbătoritului, drept amintire un splendid album conținând fotografiile tuturor foștilor și actualilor funcționari ai institutului.

Mișcat de cuvintele rostite de către dl Dr. M. Veliciu, precum și de marea dragoste arătată de mulțimea de funcționari, cari respectuos și în ținută de sărbătoare, se aflau înșiruiți în fața biroului, dl Director General I. Vătășianu, a dat colaboratorilor săi următorul răspuns :

Vouă, iubii colegi, Vă mulțumesc din tot sufletul pentru felicitările exprimate prin graiul colegului Dr. M. Veliciu, subdirectorul general din prilejul împlinirii a 50 ani dela intrarea mea în serviciul institutului „Albina“ și a vârstei de 70 ani, cum și pentru frumosul album, care Vă promit că-l voi păstra toată viața mea ca o plăcută amintire din timpul petrecut între Dv.

Vă rog, să mă credeți și să fiți convinși, că eu în tot timpul serviciului m-am năzduit să fiu cât mai conștiincios, obiectiv și drept la aprecierea prestațiilor și capacității colegilor mai tineri, asupra cărora eram chemat să dau informațiuni superiorilor mei, dorința mea fiind să contribui, ca să ajungă în serviciul institutului un personal cât mai bine pregătit și mai devotat.

Iar de când împrejurările m-au adus în situația, ca însu-mi să fac propuneri Consiliului de administrație privitoare la personal, poate veți fi observat, că pe lângă cercetările mele personale asupra prestațiilor și capacității fiecăruia, am

cerut totdeauna informațiuni și dela alți colegi, cari presupuneam că sunt cei mai în măsură să mi le dea.

Dacă cu toate acestea voi fi făcut unele greșeli în propunerile mele, Vă rog să mă credeți, că niciodată nu le-am făcut intenționat și să le considerați ca o urmă a imperfecțiunii omenești.

În conștiința mea eu sunt împăcat cu gândul, că totdeauna am procedat după cea mai bună a mea convingere, cu cele mai bune intențiuni și condus în rândul întâiu de interesele institutului, cari au fost și sunt pentru mine hotărâtoare.

Îmi țin de cea mai sfântă datorință, ca și din acest prilej, să Vă recomand, că și voi să Vă dedicați toate puterile de muncă pentru îndeplinirea cu conștiințozitate a serviciului încredințat fiecăruia, muncind cu râvnă, cu dragoste și cinstit, să-i fiți devotați și să apărați totdeauna interesele institutului cari sunt și ale voastre. Asemenea servicii devotate onorează pe cei ce le săvârșesc și constituie un act de recunoștință față de institutul al cărui Consiliu de administrație a dovedit totdeauna cea mai frumoasă înțelegere și o părintească bunăvoință pentru interesele și nevoile angajaților institutului și a căutat să onoreze după merit toate justele așteptări.

Și să nu uitați, iubii colegi, că pe lângă salariile destul de corăspunșătoare — după împrejurările noastre — pentru traiul de toate zilele și pe lângă respectarea strictă a regulamentelor institutului, cari conțin anumite condițiuni chiar mai favorabile decât cele legale, Consiliul de administrație — prin dispozițiuni fixate din proprie inițiativă în statutele fondului de pensiuni — a luat angajamente, de a acoperi la pensiunile de bătrânețe și invaliditate diferențe, cari azi trec mult peste venitele fondului de pensiuni, din celelalte venituri ale institutului.

Iar ce privește în special mărimea pensiunilor funcționarii „Albinei“ nu au motive să fie nemulțumiți, fiindcă în toată țara nu există o altă bancă particulară românească, care să se fi îngrijit de soarta angajaților săi în așa măsură, ca institutul „Albina“.

Dacă veți aprecia toate acestea cu deplină obiectivitate și dacă Vă veți fixa — ca scop al vieții — deviza: Muncă, cinste și cruțare, cari mi-au servit mie

de călăuză, veți afla justificate recomandările, ce V-am făcut mai sus și dacă veți urma, această deviză veți avea ca și mine conștiința împăcată și mulțămirea sufletească, de a fi colaborat fiecare la locul său, la progresul institutului și la ridicarea tot mai mult a prestigiului său.

Încă odată Vă mulțumesc, iubii colegi, pentru toate semnele de afecțiune și dragoste, ce mi-ați arătat din acest prilej și Vă doresc și eu dela Dumnezeu sănătate și viață îndelungată pentru îndeplinirea și fericirea voastră și a familiilor voastre și pentru ca să Vă puteți îndeplini funcțiunile, ce Vă sunt încredințate spre mulțămirea organelor superioare.

Să trăiți mulți ani.

La sfârșit a ținut să mulțumească și fiecăruia în parte, prin o caldă strângere de mână pentru dragostea manifestată.

* * *

La ora 2 d. m., a urmat apoi o masă festivă, la Hotel Boulevard, la care au participat aproximativ 100 de persoane. Au fost de față pe lângă Dir. Gen. sărbătorit cu soția sa și fiul său, dl Dr. Virgil Vătășianu, bibliotecar la Biblioteca Universității Cluj, cu soția, încă membrii Consiliului de Administrație Dni: Dr. Ilie Beu, președinte, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Luaian Borcea, Dr. Vasile Bologa, Alexandru I. Lapedatu, Dr. Octavian Russu, Dr. Ioan Lupaș, Dr. Victor Stanciu, Dir. Constantin Popp, președintele Consiliului de Censori, consilierii: Dr. Gheorghe Proca, Emilian Cioran, Matei Jiga, Dr. Nicolae Schiau. Ca oaspeți: Doamnele; Letiția Dr. V. Bologa, Emilia Dr. Oct. Rusu, Elvira Dr. N. Comșa, Maria C. Popp, Elvira Em. Cioran, Sabina M. Peculea, Valeria Dr. Veliciu, Luizica Bena, Stănuța Petruțiu, Maria Odor și Domnișoara Cela Schiau; apoi Dni Ioan I. Lapedatu, administrator delegat la Banca Națională a României București, Lucian Cioran, director la Banca Națională a României, sucursala Sibiu, Dr. Sabin Cioran, director la Banca Națională a României, sucursala Cluj, Dr. Octavian Sglimbea, Victor Pop, Romul Pop, directori la Banca Centrală, Victor Muntean la Banca Patria, Dr. Coriolan Baltă, avocatul Băncii Albina, sucursala Timișoara, Dr. Victor Kormos-Alexandrescu, avocatul Băncii Albina, sucursala Tg. Mureș, Dr. Moise Grama, Decanul Baroului, Făgăraș, în fine în număr complet directorii tuturor Sucursalelor Dni Marius Peculea, Cluj; Dumitru Bârsan, București; Ioan Budiș, Tg. Mureș; Gheorghe Curcă, Brașov; Dumitru Gal, Lugoj; Dr. Tr. Nichiciu, Timișoara; Constantin Mușlea, Mediaș și Ioan Todoran, D. S. Mărtin precum și toți funcționarii dela sediul central al institutului.

Primul a tostat, în numele Consiliului de Administrație, dl Dr. Nicolae Comșa, care în nesfârșitele aplauze a celor prezenți cu verva-i cunoscută a zis următoarele :

**Domnule Președinte,
Domnule Director General,
Doamnelor și Domnilor,**

Satisfac cu vie plăcere imboldului inimii mele ca și însărcinării primite dela Consiliul de administrație al băncii Albina luând cuvântul ca să preamăresc munca strădalnică de o jumătate de veac săvârșită de iubitul nostru director general Ioan Vătășianu.

În fața Dvs. prea frumoasa cunună de muncitori intelectuali în ogorul atât de însemnat al economiei naționale, cuvine-se să ne dăm seama, că între virtuțile, cari împodobesc sufletul omenesc se găsește și „recunoștiința“. Ea e adeseori împiedecată să se manifeste, copleșită fiind de însușiri umbroase sălășluite în ființa omenească.

Când însă „recunoștiința“ răsbește la lumină ea e cu atât mai strălucitoare.

Și iată că recunoștiința noastră, a Consiliului de administrație a „Albinei“ pentru munca atât de desinteresată, de consecventă, neputând fi întunecată și împiedecată de nici o greutate, de nici o amenințare, de nici un vifor abătut asupra „Albinei“ — își afla azi — în ziua împlinirii celor 50 ani — cea mai vie expresiune.

Și n'a fost deloc ușoară și netedă munca săvârșită de dir. gen. Ion Vătășianu.

O scurtă reprivire asupra istoricului „Albinei“ ne va arăta cum a fost încolțită, de dușmanii noștri de ieri, această instituție națională cu menirea ei ocrotitoare la înșghebară vieții economice a poporului român și a ridicării sale materiale, morale și culturale.

Nici răgaz de o lună nu se dădea „Albinei“, fără ca în dieta țării să nu se ridice glasuri, cari cereau guvernelor maghiare să pună piedeci existenței „Albinei“, pe motivul că „Albina“ deposedează pe Ungurii din Ardeal.

Să recunoaștem, că în aceasta afirmație era cuprins simbul unui mare adevăr.

Da „Albina“ — și cu surorile sale — băncile, ocrotite, finanțate, ba chiar înființate de ea pe întreg cuprinsul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului — au creat — între împrejurări de tot vitrege — frumoasele gospodării ale țăranilor români harnici și cinstiți — dându-le puțința să-și agonisească ogoare, pășuni și păduri, păzite de cerberii regimului din trecut ca să nu poată ajunge proprietate românească.

Aceste gospodării au fost tot atâtea bastioane de rezistență națională, și la temelie lor a pus o piatră trainică și iubitul nostru dir. gen. Ion Vătășianu prin munca sa, în deplin acord cu persoanele de marcă ai „Albinei“. Iată că „Albina“, — împreună cu băncile

românești — conduse de bărbați cu înalte calități, au făcut încă înainte de războiu, fără alaiu, fără sunete de surlă, improprietărirea țăranilor români, a celor cinstiți și harnici — și numai a acelora. Aceleași sentimente de aleasă înțelegere a intereselor superioare ale neamului românesc — s'au manifestat în viața „Albinei“ și la înșghebară României Mari.

Vrednicul, cinstitul, harnicul, chibzuitul și înțeleptul președinte al „Albinei“ dl Dr. Ilie Beu, în colaborare cu sărbătoritul de azi, directorul gen. Ioan Vătășianu și cu întreg corpul funcționarilor, susținuți în strădania lor de Consiliul de administrație, au adus obolul cuvenit, ținând la dispoziția „Consiliului Dirigent“ mijloacele financiare necesare la înșghebară organizării României mari în părțile de dincoace de Carpați.

Eroice le-am putea numi eforturile de muncă, de chibzuință, de hotărâri luate la timp, prestate de conducerea „Albinei“ în timpul crizei, ce s'a abătut și asupra „Albinei“.

Culmea eforturilor, le-a reclamat însă legiuirile, parcă anume iscodite, ca să fie distrus ce s'a creat în decenii, forța de viață a institutelor bancare, creditul și în deosebi sentimentul obștei de respect și răspundere pentru angajamentul luat.

Ca un stejar cu rădăcini viguroase înfipite în pământ sănătos, „Albina“ a înfruntat viscolul. A jertfit câteva crenguțe, dar a rămas teafără și cu sevă bună de viață. Și aici sărbătoritul își are partea sa de contribuție.

Calitățile deosebite ale dir. gen. Ioan Vătășianu și felul lui de a fi sunt caracteristice și denotă o concepție aleasă cu privire la rolul ce avea de împlinit. Toată munca și toată truda este închinată la locul întâiu instituției, pe care o servește, iar ale sale interese urmează să fie satisfăcute în cadrul progresului și al bunului mers al „Albinei“, desăvârșite și prin a sa contribuție de muncă. Și încă o calitate frumoasă și prielnică bunei dezvoltări a unei instituțiuni, a dovedit-o sărbătoritul în lungă sa carieră.

N'a cunoscut și nu cunoaște deosebire între sine și funcționarii buni, harnici și cinstiți de sub conducerea sa, decât numai privindu-se „primus inter pares“, creând astfel o atmosferă caldă de colaborare între funcționarii „Albinei“. Iată, Doamnelor și Domnilor, pricinile pentru care Consiliul de Administrație se simte obligat să-i aducă iubitelui nostru dir. gen. Ioan Vătășianu, tributul său de recunoștiință și cu d-voastră cu toții să-i ureze viață lungă cu sănătate în sinul familiei sale și a familiei mai largi a „Albinei“.

Trăiască Dir. Gen. Vătășianu !

A urmat cuvântarea dlui Dir. Constantin Popp, președintele Consiliului de Censori, care în numele acestuia și în calitatea D-Sale de prieten și fost coleg. A spus următoarele :

Doamnelor și Domnilor,

Recunoștința, precum se știe, este o floare rară, de soiu nobil, ce nu crește pe orice sol și pe toate cărările și mai ales nu este dat fiecăruia și oricui să o găsească.

Directorul general Vătășianu, sărbătoritul nostru de azi, este între favoriții sorții, omul cu noroc, care, fără a căuta și aștepta, a găsit și a putut culege azi un întreg buchet din această rară floare.

Și anume pe drumul fără cotituri, ce a bătătorit viața sa întregă: al muncii necurmăte, al cinstei desăvârșite și al devotamentului integral. A putut culege și lega apoi într'un mănunchi frumos rara floare a recunoștinții din însuflețitele manifestații de caldă dragoste și de justă și elogiasă apreciere, de care a fost împărtășit, în cadrul sărbătoririi sale de azi, de toți cei în cădere pentru întreaga sa activitate rodnică de cinci decenii în serviciul băncii „Albina“.

Și a binemeritat directorul general Vătășianu complet prețiosul buchet ce i s'au oferit, căci a fost totdeauna omul datoriei integral îndeplinite, nelipsit dela locul său, neîncetat primul la începerea și ultimul la încetarea muncii cotidiene — de când a fost încă practicant și până în ziua de astăzi când a ajuns în organizația băncii la culmea cea mai înaltă la care poate omul ajunge în ierarhia bancară; puritan în accepția cea mai severă a acestui cuvânt și prin toate aceste alese calități exemplu viu de urmat de generațiile mai tinere, cari nizuiesc să se înalțe în viață, prin hărnicia lor proprie, prin ei înșiși.

Pentru toată truda ce ai pus și jertfa de timp și energie ce ai adus în interesul dezvoltării și consolidării institutului nostru și prin el a vieții noastre economice financiare, îți exprimă domnule Director general, prin graiul meu, și Consiliul de censored în treaga sa admirație și recunoștință.

Fie-Ți dat să poți activa încă mulți ani în cadrele institutului nostru de care Te știm atât de strâns legat cu toate fibrele sufletului și să-Ți păstrezi încă mulți ani vioiciunea tinerească, corporală și spirituală de azi, demnă de invidiat.

Să trăiești Domnule director general și vechiu coleg și prieten. Ura!

A urmat apoi, dl Lucian Cioranu, directorul Băncii Naționale a României, Sucursala Sibiu, rostind următoarele cuvinte de laudă:

Prea Stimate sărbătorit. Doamnelor și Domnilor,

Suntem adânc recunoscători Consiliului de Administrație al băncii „Albina“, că a ținut să dea expresiune publică sentimentelor sale de grațitudine, — la care ne asociază și pe noi —, sărbătorind astăzi pe dl Ioan Vătășianu, primul și cel mai vrednic colaborator, cu ocazia împlinirii a 70 ani dela naștere

și 50 de ani de neîntreruptă activitate în slujba băncii „Albina“ și prin ea — în slujba intereselor permanente ale românismului de dincoace de Carpați. Această dublă sărbătorire înainte de a se adresa vârstei; se adresează omului.

Sărbătorirea de astăzi a dlui Ioan Vătășianu este în realitate o sărbătorire a *muncii* oneste, făcute, devotate pilduitoare pentru personalul băncii și pentru toți cei cari îl cunosc. Ea este și de un înalt conținut moral.

Semnificația acestei zile nu o putem sublinia mai bine, decât prin cuvintele evanghelistului Matei: „Că strâmță este ușa și îngustă calea care duce în viață, și pușini ceice o află pe ea“.

În popasul pe care-l facem astăzi în această etapă a vieții sărbătoritului, să ne oprim o clipă, pentru a ne descoperi cu venerație în fața omului, care în ciuda multiplelor vicisitudini ale vieții, a găsit, în virtuțile lui, — după cuvintele evanghelistului, — adevărata cale a ei.

Muncitor fără prihană, modest în toate manifestațiile vieții, de o discretă și rațională căldură sufletească, înzestrat cu cele mai alese însușiri morale și cu sobrietatea spartanică a unui caracter de elită, a străbătut neșovăitor 50 de ani de muncă în slujba instituției, căreia s'a devotat cu fanatism, pentru a menține și ridica sus stindardul, pe care l'a primit cu cinste și demnitate din mâinile înaintașilor D-șale.

În fericitul echilibru sufletesc și psihic cu care este înzestrat, a găsit totdeauna calea adevărului, calea liniștitoare a limanului, la adăpostul căruia banca „Albina“ a găsit terenul de prielnică dezvoltare.

Totdeauna treaz la postul de comandă, a condus destinele băncii cu mâna sigură a cărmaciului, care cunoaște și știe să înfrunte valorile cotropitoare ale vieții aspre și necruțătoare cu ființele slabe.

L-a fost dat să conducă destinele băncii în epoca cea mai glorioasă, dar cea mai dificilă a neamului nostru, în epoca lui de amalgamare și de sudură națională, politică, socială și economică.

S'a achitat cu cea mai desăvârșită conștiințiozitate de greaua, dar sublima misiune, ce i s'a încredințat.

Opera realizată nu așteaptă perspectiva timpului ca să o putem aprecia la justa ei valoare. Ea trăește și o simțim cu mândrie la tot pasul dealungul Ardealului desrobii, că nu e sat și nu e oraș în care banul băncii „Albina“ să nu fi fecundat energia creatoare a poporului nostru, abia scăpat de jugul robiei milenare a ungarilor.

Criza economică a ultimilor ani care a pustii țara dela un capăt la altul, n'a trecut fără să fi lăsat urme și asupra băncii „Albina“.

Primejdia, i'a oțelit brațul neînfrânt de măcinișul anilor.

Fericit secundat de primul D-sale colaborator, dl Constantin Popp, de dl Dr. Beu și de Consiliul de Administrație, cărora le aducem omagiul cald al grațitudinii noastre, a făcut față și acestor greutăți, poate nu atât prin forța materială a băncii, mult depășită de vitregia unei împrejurări, cât au scăpat de sub controlul omenesc, cât mai ales prin neînfrânta forță morală a conducătorilor ei, cari au știut să perpetueze cu demnitate și energie, glorioasă tradiție pe care au moștenit-o.

Norii primejdiei s'au împrăștiat. Zorile se proiectează luminoase pe orizontul stăpânit de întunec. În lumina acestor zori, figura sărbătoritului nostru, — în ciuda modestiei D-sale —, îmbracă contururile impunătoare a eroilor legendari.

Fie, ca zorile acestei zile să lumineze cât mai mult anii ce îi mai hărăzește bunul D-zeu și să lumineze prin pilduitoarea lui viață calea urmașilor săi, cărora le poate spune cu mândrie cuvintele lui Horațiu:

„Non omnis moriar“.

După aceasta, Dl Dr. Mihai Veliciu, a rostit următoarele cuvinte omagiale :

Iubite Doamne Director General,

Trăim o zi de pace sufletească.

Tot zbuciumul de existență l-am pus în cuiu, o scurtă clipă.

Descătușați de grijile, cari nu cunosc odihnă în viața omenească (probleme mari sau mărunțișuri fără număr) privim senini — un scurt răgaz — spre anii, cari s'au înșirat în urma noastră — rânduri mute, cari, așa ne pare, au năpădit în viață pe nesimțite, cum se aștern în faptul inserării, tainic, nenumărate umbre asupra întinsurilor fără margini.

Un scurt popas pentru fluidul neastâmpărat al vieții neastâmpărate deci :

Sărbătorim.

S'a spus, și nu odată: suntem făcuți să luminăm pentru acei, cari vor veni în urma noastră.

Din lumina moștenită dela alții să dăm mereu lumină.

Lumina unei munci și a vredniciei românești, depănate o viață de 70 de ani, s'aprinde viu, cu flacără întinerită, în fața conștiinței noastre, în aceste clipe de înseninare.

Această lumină a muncii și a vredniciei românești, din credință născută, în credință crescută, am venit să o cinstim acum.

Din bogăția ei, fiecare împrumutăm o scânteie.

Rezervă prețioasă și talisman neprețuit pentru ceasuri de întunecare.

Căci nici în existența de 70 de ani în șir — pe care atât de mult V'o ferim noi astăzi, Doamne Director General — n'au fost mereu numai zile cu soare.

O știm :

Anii desnădejdiei s'au ridicat cât munții, nu de mult (ne aducem doar destul de bine aminte), pentru ca totuși să se topească în cele din urmă, la lumina unor zile mai bune.

— Înțelepciunea vieții este să ai răbdarea, pe care să nu ți-o poată măcina nici o nenorocire :

„Tu rămâi la toate rece“.

Așa spune poetul.

Așa spune filosoful.

Și totuși ZBUCIUMUL ESTE VIAȚA.

Sub cerul incolor al nepăsării nu există viață.

Zbuciumul frământă, zbuciumul improspătează.

Iată, Vă avem în față pildă vie :

Zbuciumul nu v'a îmbătrânit, ci va păstrat vii puterile de viață.

Acele puteri, cari vă îndreptătesc să spuneți astăzi, plin de sănătate și plin de noroc, împreună cu institutul în fruntea căruia Vă aflați :

Sunt ce am fost și chiar mai mult decât atâta !

Intru mulți fericiți ani !

Personal și în numele funcționarilor dela toate Sucursalele Băncii Albina, a vorbit Directorul executiv, dl Marius Peculea, directorul Sucursalei Cluj, spunând următoarele :

Doamnelor, Domnilor, Iubiți Colegi,

Dacă am privi cu câteva decenii în urmă, cercetând viața poporului român din Ardeal în toate compartimentele ei, am putea constata îndeajuns vecinicele și marile eforturi, cari au trebuit să le facă în toate domeniile vieții, pentru afirmarea lui ca națiune.

Biserica, școala, așezămintele culturale în general, drepturile politice, economia națională etc. toate erau teren de luptă grea pentru națiunea română punându-i-se fel și fel de piedici în înaintarea și dezvoltarea ei firească.

În aceste lupte grele și-a avut partea sa însemnată și Institutul nostru „Albina“, care a fost primul luptător și primul îndrumător în lupta economică ce s'a dat cu stăpânirea din trecut.

În jurul Albinei, la îndemnul și după îndrumările ei, s'au înființat apoi multe cetățui de întărire economică, care au dus lupta până la izbânda finală, asigurând neamului românesc de dincoace de Carpați aceea independență economică, de care avea atâta lipsă și care era indispensabilă, ca să poată duce și pe alte țărâmurii lupta începută pe teren economic.

Că totuși s'a ajuns la succesul dorit pe lângă toată concurența mare, care dispunea de resurse aproape inepuizabile, mai adaugând la aceasta și piedecile puse la tot pasul de către puterea de stat de pe atunci, se datorește calităților înalte ale conducătorilor și cuminenței poporului, care i-a urmat prompt și fără șovăire.

În această frumoasă luptă V'ați angajat Domnule Director General, acum 50 ani, intrând în șirul combatanților de linia întâia ca simplu soldat, ca apoi să treceți toate gradele până a ajunge primul conducător, Directorul General al acestui Institut al Românilor din Ardeal.

În timpul întreg al acestor 50 de ani de muncă rodnică și frumoasă, întreaga-Vă activitate a fost o carte deschisă, în care au putut citi cei mari și cei mici deopotrivă. Unii pentru a putea aprecia calitățile D-voastră distinse, iar alții pentru a trage învățăturile cuvenite spre a-și putea înmulți cunoștințele și a-și putea întări calitățile, cari apoi să le poată întrebuința cu tot succesul în folosul societății și a slujbei lor.

Caracter integru, cunoscător desăvârșit al slujbei, ce Vi s'a încredințat, cinstit și curat în fapte și gândiri, împărțitor bun de dreptate, loial, demn și iubitor neîntrecut de muncă, care onorează pe cel mic și pe cel mare deopotrivă.

Acestea au fost calitățile cu cari ați plecat la drum acum 50 de ani și cu ajutorul cărora ați ajuns la cea mai mare demnitate la Institutul pe care l-ați servit cu atâta credință și competență și pe care l-ați condus cu mâini sigure și curate și în timpul de cele mai grele încercări, de care a avut parte viața economică de la noi.

Aceste mari însușiri V'au asigurat o colaborare atât de bogată în realizări cu toți membrii Consiliului de Administrație, în frunte cu distinsul și neobositul lui președinte dl Dr. Ilie Beu, iar nouă conducătorilor de filiale și funcționarilor ne-au servit de călăuză în slujba unde am fost trimiși, ca reprezentanți ai tradiției și ai spiritului, ce a stăpânit totdeauna Albina.

Acestea ne-au dat putere să ne putem afirma, să putem rezista tuturor încercărilor și să putem duce cu noi bogățiile sufletești, cu cari au fost înzestrați totdeauna conducătorii băncii „Albina“.

Noi, conducătorii și funcționarii filialelor „Albina“, Vă rugăm să ne permiteți ca la 70 de ani de viață frumoasă și la 50 de ani de muncă plină de mari realizări să Vă mulțumim, din toată inima, de totul ce ne-ați dat cu dragă inimă și cu suflet larg și să Vă asigurăm de omagiile noastre și de întregul nostru devotament, dorindu-Vă încă mulți ani deplină sănătate, pentru fericirea iubitei și multstimatei D-voastre familii, spre binele Institutului, pe care l-ați servit cu atâta dragoste și devotament, precum și spre binele neamului.

La mulți ani!

Au urmat apoi următoarele cuvinte din partea dlui Dr. Ilie Beu, soției sărbătoritului, Dnei Ersilia Vătășianu :

Doamnelor și Domnilor !

Voi fi scurt. Din cuvintele rostite de antevorbitori se poate trage concluziunea, că iubitul și distinsul

nostru director general Ioan Vătășianu și-a creiat situația prin muncă stăruitoare continuă și prin cinste desăvârșită. A avut totuși și puțin noroc, care a fost, că întors dela munca istovitoare acasă a găsit o atmosferă caldă de liniște și dragoste, cum și îndemn la muncă.

Diriguitoarea acestei atmosfere a fost și este soția D-sale Doamna Hersilia Vătășianu. Ridic și beau paharul meu în sănătatea Doamnei Hersilia Vătășianu.

Tuturora, le-a mulțumit sărbătoritul, spunând următoarele :

Vă rog să mă credeți, că sunt nespuse de emoționat de atâta atențiune și atâtea aprecieri elogioase, — de cari am fost învrednicit în cursul zilei de azi pentru activitatea, ce am dezvoltat-o în cei cincizeci ani trăiți în serviciul Institutului „Albina“ și pentru împlinirea vârstei de 70 ani — începând cu ședința festivă a onor. Consilii de administrație și de censori ale Institutului, continuând cu felicitările corpului funcționarilor centralei și a directorilor de sucursale, precum și a reprezentanților unor bănci românești mai apropiate de noi în rândul întâiu ai B. N. R. sucursalele Sibiu și Cluj și apoi ajungând la această masă festivă, unde mi-a fost dat să aud de asemenea cuvinte foarte măgulitoare, mai mult chiar decât meritate.

Mulțumesc tuturor domnilor, cari au binevoit a lua cuvântul în cursul acestei mese, ocupându-se de munca desfășurată de modesta mea persoană în cadrele Institutului „Albina“ și la locul întâiu mulțumesc d-lui vicepreș. al Consiliului de administrație Dr. Nicolae Comșa, ale cărui aprecieri sunt pentru mine cu atât mai prețioase, cu cât vin dela reprezentantul onor. Cons. de Adm. al Institutului.

Mulțumesc d-lui Preș. al Cons. de Censori, Const. Popp, fost până la finea anului 1934 coleg de muncă, și cu care am întreținut cele mai prietenești legături încă dela intrarea lui în serviciul Institutului la Centrală, îi mulțumesc pentru frumoasele articole publicate cu acest prilej în Rev. Economică în care am găsit evocate multe amintiri duiosase din trecut. Mulțumesc d-lui director al Băncii Naționale suc. Sibiu L. Cioran pentru deosebita atențiune cu care m'a onorat; d-lui Dr. M. Veliciu pentru simpaticele cuvinte adresate mie la această masă; d-lui director Marius Peculea pentru interesanta reprivire din trecut. Înainte de mine a mai vorbit dl Dr. Beu pentru soția mea la care ce e drept eu n'am reflectat.

Doamnelor și Domnilor !

Repet și aci, ceea ce mi-am permis să spun și în răspunsul meu la felicitările adresate mie în numele onor. Cons. de Adm. și de Censori de către dl Președinte Dr. Ilie Beu, anume că în împlinirea conștiințioasă a serviciilor ocupate succesiv de mine la Institut — în cursul timpului — nu găsesc nimic deosebit, ce

ar fi meritat această mare cinste, nimic ce n'ar fi putut îndeplini tot așa de bine și un alt coleg.

Tot ce -- după modesta mea părere -- ar putea fi considerat ca afară de normal, este poate durata timpului de serviciu.

Dar această împrejurare încă nu o aflu prea importantă, și mai ales nu găsesc că este meritul meu personal, ci acest fapt am să-l mulțumesc întâiu milostivirii și darului de sus, pogorând dela Părintele Luminilor, care mi-a dat sănătate, plăcere și putere de muncă, ca să-mi pot împlini îndatoririle împreunate cu funcția mea, cu devotament, cu dragoste și cinste.

Iar posibilitatea de a fi putut rămânea în serviciul Institutului 50 de ani o datorez bunăvoinții manifestate față de mine de onor. Consiliu de Adm. care -- probabil crezând că ar fi și în interesul Institutului -- din inițiativa proprie și în baza dreptului său, a suspendat executarea unei dispozițiuni statutare.

Dacă mai mult sau mai puțin am putut satisface îndatoririle mele, mai ales decând ocup postul actual -- în care interval de timp s'a abătut asupra patriei noastre, cea mai teribilă criză, de încredere în bănci, deslănțuită în toamna anului 1931, la care s'au adaus în curând -- în legătură cu legea de conversiune a datoriilor agricole și urbane -- greutăți noi, cari au reclamat mari jertfe materiale dela bănci -- trebuie să recunosc că situațiunea mi-a fost mult ușurată prin sprijinul prețios ce am aflat totdeauna la stimatul domn președinte al Cons. și administrator delegat Dr. Ilie Beu, și, decând funcționează Consiliul de direcție, și la D-nii vicepreședinți ai Consiliului Dr. Nic. Comșa și la domnii Dr. Lucian Borcia, ca membri ai acestui comitet.

M'am mai bucurat în tot timpul de conlucrarea sinceră și neprecupețită a fostului coleg, acum președinte al consiliului de censored, a amicului Costi Popp, în calitatea lui de director executiv, cum și a colegului mai tânăr, a d-lui Dr. Mih. Veliciu, fost director al contenciosului, acum subdirector general al Institutului și în fine de colaborarea devotată a celorlalți funcționari, începând cu directorii de sucursale, -- activi și trecuți la pensie -- și sfârșind cu cei mai tineri funcționari.

Pot afirma, că personalul Institutului -- și în timpurile cele mai grele -- cum au fost anii începând cu criza din toamna lui 1931 și până în prezent -- a dovedit un devotament sincer pentru interesele Institutului și și-a îndeplinit serviciul cu zel și cinstit.

Armonia și buna înțelegere, ce au domnit în tot acest timp la Institut atât între factori de conducere și control, cât și între aceștia și organele executive de tehnică bancară, au contribuit în cea mai largă măsură la rezultatele mulțumitoare realizate de Institut chiar și în anii de grea criză și la creșterea încrederii în Institut și a prestigiului lui, nu numai în patrie ci și în străinătate, cum dovedesc legăturile de cari se bucură în prezent.

Doamnelor și Domnilor!

De încheiere, Vă mulțumesc tuturor celor prezenți și celor absenți, cari au ținut să-și manifesteze atențiunea și simpatia lor față de mine, și vă urez la toți dela Dumnezeu sănătate, apoi spor la muncă și mulțumire, atât în familie, cât și în funcțiunile D-voastră și vă rog să închinați cu mine un pahar de vin în cinstea Institutului „Albina“, căruia îi doresc un progres tot mai accentuat, pentru a-și putea împlini și în viitor cât mai bine scopul pentru care a fost fondat, în folosul neamului și a patriei române.

Dumnezeu să binecuvinteze munca tuturor aceluia cari activează și vor activa în serviciul Institutului „Albina“.

De încheiere dl Dr. M. Veliciu, a arătat și citit o parte din nenumăratele telegrame și scrisori primite de sărbătorit din prilejul acestei duble aniversări, Persoane marcante din lumea noastră, instituții bancare, întreprinderi, aflate mai mult sau mai puțin în relațiuni cu Banca Albina, neputând altfel și-au manifestat pe această cale, dragostea și admirația lor față de dl Ioan Vătășianu.

Reproducem din aceste scrisori de felicitare cea intrată dela dl Dr. Aurel Vlad, președintele „Solidarității“ :

Transmiteți felicitările și omagiile mele d-lui Vătășianu, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 ani și a unui jumătate veac de munca devotată depusă în serviciul „Albinei“ și a creditului românesc.

Aurel Vlad.

Și acum, iată numele aceluia cari au luat parte prin scrisori și telegrame la sărbătorirea dlui Ioan Vătășianu: P. S. S. Episcop Nicolae Colan, Cluj, și Dnii Antoniu Mocioni, fost ministru, Dr. Aurel Vlad, fost ministru, Ionel Comșa, director general la Banca Centrală, Cluj, Dna Augusta și dl Fabiu Toma, Domnii Toma Pitu, Dr. Nicolae Vecerdea, Consilier onorific i. p., la Inalta Curte de Casație și Justiție, Doamnele Maria P. Cosma-Roman, Zoe Comanescu, Gabriela Lissai, Agapia Dr. Vulcu; Băncile: Prima Ardeleană, pentru asigurări generale, sediul central din Cluj și Sucursala Sibiu; Bancaca Agrară, Cluj prin directorul Iuliu Enescu; „Aurora“ Năsăud; „Ardeleana“ Orăștie; „Arădana“ Arad; Bca Banatului, Caransebeș; Cassa de Păstrare Civilă, Oradea; Casa Noastră, Satu Mare; Cassa de Păstrare și Bca de Credit din Cluj; „Chiorana“, Șomcuta Mare; Bca Centrală Bănățeană, Timișoara prin directorul Valeriu Cârje și avocatul Liviu Cigărean; „Covineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Creditul Bănățan“, Lugoj; „Economul“, Cluj, „Furnica“, Făgăraș, prin directorul Matei Jiga; „Goronul“, Aiud prin directorul Dr. Nicolae Marcu; „Izvorul“ Alba Iulia; „Maramureșana“ Sighet; „Mureșana“ Sighet; „Oravițana“ Oravița;

„Patria“ Blaj; „Poporul“ Săliște; Bca Poporală, Caransebeș; Bca Românească, Sibiu, prin directorul Hermann Müller; „Banca Română“, Dumbrăveni, prin Dr. Ilarie Holom; Română-Sebeșană, Alba-Iulia, prin directorul Țanu; „Sălăgiana“, Șimleu; „Șercaiana“, Șercaia, prin directorul Bârsan; „Vatra“, Cluj, prin directorul Dr. Laurian German; „Victoria“, Arad, prin directorul general Dr. Nerva Iercan; „Vlădeasa“, Huedin; Cassa Generală de Economii, Sibiu; Institutul de Credit Fonciar, Sibiu; Intreprinderile: „Dacia Traiană“, Sibiu; „Vinicultura“, Sibiu; „Almon“, Cluj; „Seta“, Sibiu; Uzina Electrică, Sibiu; Tramvaiele Electrice, Sibiu; „Arecă“, Sibiu; Herbert, Roth & Comp. Cislădie; Domnii Sofronie Roșca, Inspector la Consiliul Superior Bancar, București, Dr. Horia Petra Petrescu, Sibiu; Dr. Nicolae Cristea, notar public, Sibiu; Dr. Ioan Muțiu, notar public, Sibiu; Aurel Mosora, deputat și primar în Sighișoara; Dr. Emil Veliciu, avocat Arad; Dr. Nicolae Cărpinișan; Dr. Ioan Garoiu; Dr. Dionisie Roman; Constantin Tătușescu și Dr. Ioan Stoian, avocații Băncii Albina, dela Sucursala din Cluj, Brașov, Mediaș, București și Lugoj; Constantin Herția, Alba Iulia; Ignatie Mircea, București; Dr. Moise Grama, Decanul Baroului Făgăraș; Pompiliu E. Constantin, inv. și preot, Daneș; Mihaiu Popoviciu, subdirector i. p. la Bca Victoria, Arad; Brutus Păcurariu, secretarul general, al Camerei de Comerț și Industrie, Arad; L. Vraciu, directorul Bcii „Orientul“, Brad; Octavian Stoichiția, director la Fabrica de Celuloză, Zărnești; Dr. Nicolae Hozan, medic, Sibiu; Lucian D. Vulcu, avocat, Sibiu; Dr. Ioan Orăștean, avocat, Cluj; Radu Ardelea, pensionar Brașov; Ioan Murăroiu, pensionar Brașov; Ioan Scurtu, pensionar, Brașov; I. Tr. Henteș, funcționar, Sibiu; Corpul Contabililor, Secțiunea Cluj; Directorul Nicolae Opriș și funcționarii „Intreprinderilor Albina Cluj; Dl Dr. L. Bilinszky, director la Institutul Surorilor Franciscane Sibiu; Dr. Hans Pollitzer dela Banque des Pays de l'Europe Centrale, sediul din Viena; Harry Rose, director la Cassa Generală de Economii, Sibiu; Dr. Fritz Kasper, director la Cassa Generală de Economii, Sibiu; Alexius Farkas, director la Bca de Industrie și Comerț, Sibiu; Ing. Sigmund Dachler, directorul general al „Uzinei Electrice“, Sibiu; I. Henrich, director la Uzina Electrică, Sibiu; Dr. Karl Setz, director la Fabrica de cuțite, Sibiu; Ing. Fritz Fabritius, directorul Fabricilor Fr. Fabritius, Sibiu; Firma Heinrich Rieger, Sibiu; Familia Dr. Karl Ziegler, medic, Sibiu; Max Cziegler, director la Institutul de Credit Fonciar, Sibiu; Franz Neuzil, industriaș, Sibiu; funcționarii tuturor Sucursalelor Băncii Albina, etc., etc..

Au mai intrat, ulterior, adrese de felicitare dela: Camera de comerț și industrie, Arad; Banca de asig. „Transsylvania“, Sibiu; Dl Rudolf Farago, admin.-delegat al băncii „Cassa de păstrare generală s. p. a. Arad; Dela D-nii Anastasie Z. Boiu, senator; Traian Petrișor, consilier metropolitan; Colonel Felix și Minerva Schaffer; și Fritz Scherer, fabricant, toți din Sibiu și dela

d-l Dr. Zeno Oprea, referent la Banca Națională a României, București.

Așa s'a desfășurat marea sărbătorire a Dir. Gen. I. Vătășianu cu prilejul dublei sale aniversări dela 30 Octomvrie a. c.

Calda menifestare de dragoste și aprecierea generală și elogioasă a activității sale de o viață întreagă au putut fi o mare satisfacție pentru sărbătoritul nostru.

Cea mai mare satisfacție a găsit însă, de sigur, în adâncul conștiinței sale proprii, de a-și fi împlinit, pe toată linia, totdeauna și integral, mai mult decât datorita.

* * *

Ziarul „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“ din Sibiu, organul oficial al Germanilor din România, în numărul său apărut în dimineața zilei de 30 Octomvrie a. c. cu data de 31 Octomvrie a. c., după ce dă o scurtă schiță biografică asupra d-lui director general I. Vătășianu, face următoarele constatări și aprecieri asupra persoanei sărbătoritului:

„Atât în activitatea sa profesională, cât în afara de aceasta, Dir. Gen. Vătășian a dovedit față de concetățenii săi Sași, totdeauna loialitate și prevenire, prin ceea ce și-a câștigat înalta stimă și apreciere și a cerurilor săsești.

Stima generală de care se bucură la conaționalii săi, ca și în sânul compatrioților săi Sași s'a manifestat și în alegerea sa în organele de conducere a diferitelor instituții și întreprinderi de interes obștesc. Intre altele în Consiliile de administrație a Uzinelor electrice și a soc. „Seta“.

De încheiere „Sieb. Deutsches Tageblatt“ prezintă sărbătoritului călduroase felicitări.

Pildă pentru tineretul economic.

E curioasă mentalitatea tineretului din țara noastră în ce privește îmbrățișarea comerțului și industriei. Se pare că tinerii de azi au oroare față de viața economică; numai așa se explică de ce nu o îmbrățișează cu destulă dragoste și-i lasă pe minoritari. Desigur că politica de partid îi vinovată deoarece le permite „căpătuiuri“ în posturi însemnate la stat și unde se muncește mai puțin. Natural că în astfel de condițiuni toți tinerii fac politică. Și prin politică vor să se ferească. Uu post sigur la stat cu pensie, cu leafă mare, lucru puțin sau chiar de loc, titlu însemnat (șef, director, inspector etc.) și timp mult liber pentru cafenea, distracții și petreceri.

Să fim deci sinceri și să recunoaștem starea reală. Să spunem fără înconjur așa cum e. Că și noi facem parte din această generație tânără, pe care o cunoaștem. Nu ne îndoim că sunt și tineri cari încep acum să intre în comerț și în industrie. Faptul trebuie să ne bucure pe toți. Și aceștia trebuiesc sprijiniți și încurajați.

Ca și meseria, comerțul și industria e „plug de aur“. Aci se câștigă mai bine, mult mai bine decât în alte părți. Inșă la întreprinderile particulare funcționarul trebuie să muncească cu mai multă dragoste și interes pentru patron, interesele căruia trebuiesc respectate, iar nu ca la stat.

Tocmai faptul că n viața economică se cere multă muncă, să fie oare cauza că tinerii n'o îmbră-

țișează? În bună parte și asta e o cauză. Foarte gravă. Se poate ca tocmai tineretul să fugă de muncă? Nu se gândesc conducătorii țării, cei cari vânează tineretul pentru scopuri electorale, că fac o crimă prin metodele pe cari le folosesc?!
 Tineretul de azi are nevoie de alte îndrumări. E viguros, plin de entuziasm, de putere, de energie, cari nu trebuiesc lăsate să se consume fără folos. În viața economică se pot întrebuița toate la muncă. Numai schimbând orientarea tineretului de acum, România economică de mâine, va fi și românească.

Am făcut constatările de mai sus pentru a putea trece la subiectul articolului de față.
 S'a sărbătorit 50 de ani de muncă neîntreruptă pe teren economic și social a dlui Ioan Vătășianu, directorul general al Băncii „Albina” din Sibiu. Activitatea prodigioasă și plină de roade bune a dlui I. Vătășianu au arătat-o alții competenți, în coloanele acestei reviste. Prin rândurile acestea noi urmărim cu totul altceva.

Iată. Tineretul nostru care a intrat în viața economică și chiar cel care e încă strein de ea, are cel mai strălucit exemplu demn de urmat.

Prin muncă, prin cinste, prin modestie se poate ajunge departe. Nu însă dintr'odată. Că ai o licență, asta nu-ți dă dreptul la posturi înalte de conducere. Aci, munca e mai grea și răspunderea e mare. Trebuiește câștigată mai întâiu experiența vieții, pornind dela treapta cea mai de jos, de unde a pornit acum 50 de ani dl I. Vătășianu, dela postul de practicant.

Așa se face o carieră, prin muncă. Așa se formează bunii conducători, prin multă și multă experiență.
 Pentru tineretul de azi, cu alte preocupări, dl Ioan Vătășianu rămâne un exemplu ilustru al muncii, cinstei și modestiei, care trebuiește urmat.

ION OPRIS.

NOTE.

La răscruce.

Ne găsim în fața unor evenimente politice însemnate. Se pare că o schimbare de regim va urma. Partidul liberal care implinește 4 ani de guvernare, nu pare de loc dispus să-și asume o nouă răspundere și de pe acum se pregătește de plecare. În diferite părți ale țării se țin adunări și discursuri în cari se recapitulează toată opera guvernării la sfârșitul căreia se găsește partidul.

Ba, chiar la radio, însuși primul ministru dl. Gheorghe Tătărescu a rostit un discurs de câteva ore enumerând înfăptuirile în toate domeniile de activitate, dar mai mult în viața economică.

După toate câte se spun acum la spartul târgului, s'ar crede că, în țara asta e cea mai mare fericire. Toată lumea e mulțumită cu situația dela noi, până și contribuabilii sunt împăcați cu impozitele, iar agricultorii nici odată n'au dus-o mai bine, salariații toți — funcționari și pensionari — își primesc drepturile la timp și sunt pe deplin mulțumiți.

Cum nu ne-am bucura și noi dacă lucrurile ar sta așa. Dacă ar fi belșug în locul sărăciei și bucurie în locul necazurilor. Dar, din păcate situația reală a țării e altfel. E tristă. Banul se câștigă mult mai greu, iar nevoile populației sunt multe de tot și nu prea pot fi satisfăcute. Scumpetea, pe de altă parte o resimte mai mult lumea săracă. Iar din bruma de pensie,

ori salar pe care statul o dă angajaților săi, existența unei familii nu-i deloc asigurată. Și atunci nu-i mirare că angajații statului mai caută venite laterale chiar nepermise de lege și de cele mai adeseori dăunătoare statului. El fiind cel frustat, văduvit de un venit real care i se cuvine legalmente. Dar, ce să facă omul e avizat, nevoit, constrâns la fapte cari — poate — nu-i stau în obicei.

Cât privește creditul! Să repetăm aceleași constatări, pe cari le-am înșirat în coloanele acestei reviste în nenumărate rânduri, credem că e de prisos. Toată lumea cunoaște realitatea. Creditul nu-i refăcut, de pe urma grozavei loviturii primită prin legea converșionii. Neîncrederea stăpânește și azi piața. Asta-i situația adevărată. Guvernul a venit cu tot felul de proiecte economice, a înființat instituții para instituții pentru fericirea țării și refacerea creditului, dar se vede că prea multă superficialitate a fost în studierea acestor proiecte și legi, că nu au dus la nici un rezultat, la nici o îmbunătățire.

Noi cari trăim realitate, o vedem, o cunoaștem și mai ales o simțim.

Cuvântările frumoase ca formă și stil, bune pentru intruniri politice, nu ne încântă de loc. Ba dimpotrivă. Am vrea mai bine să ne treacă dela vorbă la faptă. Că numai așa progresul dorit de toți va veni.

Așa-i politica la noi în țară.

Când se simte apropierea sfârșitului se caută îmbătarea lumii, zăpăcirea ei, inducerea în eroare, toate astea pentru scopul electoral. Noi înțelegem și deaceea spunem că ne găsim la răscruce.

Cine va veni? Iată întrebarea care circulă dela om la om. Pe noi mai mult ne interesează nu cine vine, ci mai ales ce va face! Că, fără un program economic sănătos nu mai merge.

Și încă odată: nu vorbe ci fapte vrem!

ION OPRIS.

„Prima Ardeleana”, Soc. Anon. de Asig. Gen. Cluj.

Prospect de emisiune.

Art. 5 din Legea pentru constituirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare dela 10 Aprilie 1936, modificând dispozițiile de până atunci cu privire la capitalul social al Societăților de asigurare, Adunarea generală din 31 Martie 1937 a Societății Prima Ardeleana, Societate Anonimă de Asigurați Generale, Cluj, ținând seamă de noile dispozițiuni legale a decis urcarea capitalului societar cu Lei 2.000.000, — adică la suma de Lei 12.000.000 —, autorizând Consiliul de administrație cu executarea acestei urcări, emițând 4000 acțiuni nominative de câte Lei 500 fiecare.

În baza acestei autorizațiuni prin prezenta invităm pe domniile acționari să semneze acțiunile la cari au drept și anume:

1. Cinci acțiuni vechi dau dreptul la semnarea unei acțiuni noi cu prețul nominal de Lei 500 — plus un adaus de Lei 25 — pentru cheltuielile de emisiune.

2. Semnarea acestor acțiuni se poate face atât la Centrala Societății, Cluj, cât și la reprezentanțele ei generale în timpul dela 1 până la 30 Noembrie 1937, achitându-se totodată prețul integral.

3. Acțiunile cari nu se vor semna până la data de 30 Noembrie a. c. vor rămână la libera dispoziție a Consiliului de Administrație.

4. Noile acțiuni vor participa la beneficiul societății pe anul 1938. **Consiliul de Administrație.**